

Consiliul pentru Prevenirea Torturii

Mecanismul Național de Prevenire a Torturii

RAPORT privind vizita preventivă efectuată la Izolatorul de detenție provizorie la Inspectoratul de Poliție Călărași, în data de 26 septembrie 2017

**Raportul a fost elaborat de către
Membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii:**

- *Ceslav PANICO,*
- *Svetlana DOLTU,*
- *Radu NICOARĂ,*
- *Oxana GUMENNAIA,*
- *Mihail GORINCIOI*

Consiliul pentru Prevenirea Torturii a fost instituit la data de **24 octombrie 2016** în corespundere cu prevederile Legii nr. 52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman).

Scopul Consiliului este de a proteja persoanele împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, în calitate de Mecanism Național de Prevenire a Torturii, în conformitate cu Protocolul Opțional la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

În conformitate cu prevederile art. 30 și 32 din *Legea nr. 52 din 2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsman)*, precum și conform p. 5 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului pentru Prevenirea Torturii*, Consiliul pentru Prevenirea Torturii poate efectua vizite preventive și de monitorizare în locurile unde se află sau se pot afla persoane private de libertate.

I. PRELIMINARII/ INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

La data de 26 septembrie 2017, între orele 13:20 – 14:30, membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (în continuare Consiliul) de comun cu reprezentanții Oficiului Avocatului Poporului au efectuat o vizită preventivă la Izolatorul de detenție provizorie al Inspectoratului de Poliție Călărași.

Vizita a fost realizată de echipa de monitorizare în următoarea componență:

1. Ceslav Panico – membru al Consiliului,
2. Mihail Gorincioi – membru al Consiliului,
3. Radu Nicoară – membru al Consiliului,
4. Iurie Dubenco – Secția prevenire a torturii, Oficiul Avocatul Poporului,

Scopul vizitei: Monitorizarea situației în Izolatorul Inspectoratului de Poliție Călărași privind respectarea drepturilor persoanelor deținute împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante.

II. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

Izolatorul de detenție provizorie (în continuare IDP) al Inspectoratului de Poliție Călărași se află în subsolul clădirii inspectoratului, este asigurat cu 11 celule dintre care 4 sunt funcționale (capacitatea 11 persoane), la 7 celule fiind sistată activitatea.

La începutul vizitei membrii echipei de monitorizare au avut discuții cu conducerea Inspectoratului. Discuțiile au fost axate pe scopul și obiectivele vizitei efectuate de către echipa de monitorizare, precum și s-au solicitat informații generale despre instituție și problemele majore cu care se confruntă instituția în raport cu persoanele reținute.

Din spusele conducerii, Inspectoratul nu are în dotare o autospecială care să corespundă standardelor cerute pentru transportarea persoanelor aflate în custodia poliției.

Accesul în instituție a fost asigurat fără anumite impedimente.

Problemele/impedimentele cu care se întâlnesc reprezentanții Inspectoratului de Poliție Călărași, expuse de către reprezentanții Inspectoratului:

- Insuficiența resurselor umane aprobate conform statelor în comparație cu volumul exagerat de activități impuse;
- Lipsa transportului adaptat pentru escortarea persoanelor deținute;
- Insuficiența surselor financiare necesare reparării izolatorului;
- Imposibilitatea reparării izolatorului pe termen lung din cauza umidității în subsol.

În cadrul vizitei, echipa de monitorizare a constatat că în izolator nu erau deținute persoane .

Echipa de monitorizare a avut acces neîngrădit la oficiile și încăperile solicitate a fi vizitate, în special: celule, curtea de plimbări, baia și camera destinată interogărilor, cabinetul medical.

În ceea ce privește registrele deținute în Izolator, Consiliul constată că, acestea, în mare parte, sunt completate regulat și corect, nu au ștersături și sunt păstrate în condiții conforme.

III. TRATAMENTUL DEȚINUȚILOR

Echipa de monitorizare a constatat că izolatorul este într-o stare mai puțin funcțională, și deținerea persoanelor arestate în izolator nu poate fi agreată de către Consiliu, în special, din cauza condițiilor precare.

Izolatorul se află în subsolul clădirii unde în permanență este umiditate foarte mare, ce face imposibilă deținerea persoanelor pe termen chiar și până la 72 de ore.

Condițiile din celulele funcționale sunt nesatisfăcătoare și nu corespund totalmente standardelor stabilite de legislația națională și internațională. Aceasta ține, în special, de condițiile materiale de detenție.

Unul din aspectele pozitive, apreciate de către Consiliu, este că conducerea Inspectoratului asigură documentarea rapidă a persoanelor reținute. În special, asigură elaborarea în decurs de câteva ore a formei 09, pentru ca persoanele reținute să fie cât mai repede escortate la penitenciarul nr. 13.

IV. GARANȚII ÎMPOTRIVA TORTURII ȘI ALTOR RELE TRATAMENTE

Accesul la avocat. Din discuția purtată de echipa de monitorizare cu conducerea Inspectoratului reiese că, în general, nu sunt probleme cu accesul la avocat, chiar și în cazul asistenței juridice garantate de stat.

Accesul la medic. Din spusele conducerii inspectoratului examinarea reținuților/deținuților se realizează de către felcerul instituției care este solicitat în caz că este nevoie de examinarea persoanelor reținute. În momentul vizitei felcerul nu era prezent la locul de muncă.

Informarea rudelor/prietenilor. Nu au fost documentate în registre careva plângeri cu privire la îngrădirea accesului la contactul cu rudele.

Acces la petiții. Din declarațiile reprezentanților Inspectoratului persoanele reținute pot oricând adresa/depune plângeri la Șeful Inspectoratului sau prin intermediul angajaților Inspectoratului către procuror/familie și alte persoane apropiate. Cu toate acestea, Consiliul nu a putut constata/identifica în cadrul Izolatorului/Inspectoratului o procedură/mecanism clar, care se aplică în cazul plângerilor confidențiale adresate Procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești privind rele tratamente/alegații la tortură pretinse a fi suferite în izolator sau din momentul reținerii persoanelor.

Sistemul de supraveghere video este în stare funcțională. În holul izolatorului sunt instalate două camere video, poziționarea acestora permite vizualizarea întregului spectru al holului. A treia cameră video se află în biroul pentru întrevederi și interogări.

V. CONDIȚIILE DE DETENȚIE

Condiții în celule funcționale.

Dimensiunile celulelor sunt acceptabile, suprafața variind între 8-13m². Celulele dispun de paturi în două nivele, lavoar și veceu delimitat de un perete. Ferestrele celulelor sunt de dimensiuni acceptabile, acoperite cu gratii metalice, permițând pătrunderea luminii naturale. Lenjeria de pat lipsește sau nu corespunde normelor igienice, la disponibilitatea persoanelor reținute sunt saltele și plapume învechite.

Baia. Izolatorul este asigurat cu încăpere amenajată cu o baie, de tip duș unde se află și veceul. Persistă miros greu suportabil, umiditatea foarte mare. Este acces centralizat la apă caldă numai în sezonul rece. Condițiile sanitaro-igienice sunt nesatisfăcătoare.

Alimentația reținuților. În privința alimentației persoanelor plasate în izolator, administrația a afirmat existența unui contract de prestări servicii cu o companie ce furnizează servicii de alimentare a persoanelor de 3 ori pe zi, și că zilnic, la solicitarea persoanelor deținute.

Consiliul dorește să atragă atenția reprezentanților Inspectoratului de Poliție Călărași la prevederile art. 20 din Ansamblul de Reguli Minime, care stabilește că: *Orice deținut trebuie să primească de la administrație, la orele obișnuite, o hrană de bună calitate, bine preparată și servită, având o valoare nutritivă suficientă pentru menținerea sănătății și a forțelor sale.*

Curtea de plimbare. Spațiul pentru plimbarea deținuților este acceptabil, însă nu are acoperiș în caz de plimbări pe timp de ploaie sau zăpadă. Din spusele angajaților, reținuții au dreptul pentru o oră de plimbare în fiecare zi.

Asistența medicală. Din spusele conducerii izolatorului, examinarea medicală a reținuților se realizează de către felcerul instituției. Delegația nu a avut ocazia să discute cu felcerul personal deoarece acesta se afla în concediu.

CONSTATĂRI:

1. *Echipa de monitorizare a avut acces neîngrădit la oficiile și încăperile solicitate a fi vizitate;*
2. *Celulele nefuncționale și încăperile de deținere pentru perioade scurte de timp, sunt sudate și nu sunt folosite;*
3. *Nu există panouri informative în cadrul inspectoratului cu privire la instituțiile ce pot fi contactate în caz de încălcări ale drepturilor persoanelor reținute/deținute;*
4. *Registrele din cadrul izolatorului nu sunt standartizate, dar în mare parte, sunt completate regulat și corect, nu au ștersături și sunt bine păstrate. De exemplu, la etape de analiza a registrelor au fost depistate unele cazuri când nu era indicată ora plimbărilor sau reținuții au avut acces la plimbări mai puțin de o oră;*
5. *Inspectoratul de Poliție Călărași asigură documentarea rapidă a persoanelor reținute. În special, asigură elaborarea în decurs de câteva ore a formei 09, pentru ca persoanele reținute să fie cât mai repede escortate la penitenciarul nr.13;*
6. *Este inoportun efectuarea de reparații capitale în încăperile izolatorului din motivul că umeditatea foarte mare în subsol și problemele la funcționalitatea apeductului pot aduce la revenirea situației nesatisfăcătoare de până la reparație în foarte scurt timp;*
7. *Consiliul nu a putut constata/identifica în cadrul izolatorului/Inspectoratului o procedură/mecanism clar care se aplică în cazul plângerilor confidențiale adresate Procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești privind rele tratamente/alegații la tortură pretinse a fi suferite în izolator sau din momentul reținerii a persoanelor;*
8. *Izolatorul nu este asigurat cu lenjerie de pat și seturi igienice (pentru bărbierit, pasta/periute de dinți, săpun). Saltelele sunt într-o stare nesatisfăcătoare;*
9. *Instalațiile sanitare din celule nu corespund exigențelor sanitaro-igienice.*
10. *Asigurarea deținuților cu alimentare nu este o practică regulată, fiind doar o opțiune în caz de solicitare a persoanei plasate în izolator*

RECOMANDĂRI:

1. *Identificarea unui alt loc pentru deținerea persoanelor aflate în custodia poliției;*
2. *Până la luarea deciziei de sistarea și identificarea a altor posibilități legale și conforme standartelor internaționale, de a lua în considerare următoarele recomandări ale Consiliului:*
 - a) *Informarea angajaților Inspectoratului de Poliție Călărași despre activitatea și atribuțiile Consiliului pentru prevenirea Torturii;*

- b) *Identificarea unor proceduri/ mecanisme clare în cadrul izolatorului/ Inspectoratului de Poliție Călărași privind plângerile confidențiale adresate de către deținuți procurorilor, Avocatului Poporului, asociațiilor obștești privind rele tratamente/alegații la tortură pretinse a fi suferite în izolator sau din momentul reținerii a persoanelor;*
- c) *Asigurarea condițiilor materiale minime de detenție în izolatorul Inspectoratului în caz că persoanele reținute sunt plasate în detenție;*
- d) *Asigurarea tuturor persoanelor reținute cu plimbări zilnice de minimum o oră;*
- e) *Asigurarea celulelor cu instalații de apă și canalizare;*
- f) *Asigurarea deținuților cu alimentare regulată, saltele și lenjerie de pat curată, inclusiv cu veselă și produse igienice;*
- g) *Totalitatea celulelor să fie încălzite adecvat în perioada rece;*
- h) *Asigurarea că registrele de evidență să fie în corespundere cu cerințele procedurale și să fie gestionate cu acuratețe toate înscrierile;*
- i) *Identificarea soluțiilor privind posibilitatea amenajării unui acoperiș de protecție și a unor scaune sau bănci pe pe timp de ploaie/ninsori a persoanelor deținute în izolator, în siguranță.*

Data aprobării raportului

26 octombrie 2017

Prin prezenta semnătură, confirm că acest raport a fost elaborat și aprobat prin consens de către toți membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii.

**Mihail COTOROBAI,
Avocat al Poporului (Ombudsman),
Președintele Consiliului pentru Prevenirea Torturii**

_____/semnat /_____